

Handel in Grijs Roodstaarten Lobeke National Park, Kameroen (pag. 2-3)

door Anastasia Ngeny

Het bosgebied van Lobeke in de zuidoosthoek van Kameroen heeft de laatste tientallen jaren de aandacht op nationaal zowel als internationaal gebied, dankzij de rijke natuurlijke bronnen. Zijn enorme belangrijkheid aan bescherming is te wijten aan zijn overvloed aan fauna en de rijke variatie van boomsoorten voor de commercie. Natuurlijke bronnen in het gebied ondergaan velen bedreigingen om reden van de toegenomen vraag naar exploitatie van bronnen door de lokale gemeenschappen en commerciële druk te wijten houtkap en stropen voor vleeshandel uit de rimboe.

Het gebied herbergt een ongewoon hoge dichtheid aan bosdieren, vooral de zogenaemde 'charismatic megafauna', zoals olifanten, gorilla's en chimpansees. De avifauna van het gebied is erg rijk: meer dan 283 soorten. De boszuiveringen trekken veel Grijs Roodstaarten *Psittacus erithacus* aan en Groene duiven *Treron australis*. De rijkdom aan bos in verschillende commerciële soorten heeft veel houtbedrijven naar het gebied gelokt. Het meeste bosgebied in Lobeke is gekapt, tenminste driemaal in de laatste 30 jaar. Tegenwoordig is de meeste houtkap onverantwoord en zou op lange termijn een grote bedreiging voor de biodiversiteit en bescherming van de natuurlijke bronnen in het gebied vormen. Het overgrote deel van de Grijs Roodstaarten in Lobeke bewonen boszuiveringen waarin ze eten van verschillende planten en van natuurlijke aarde rijk aan minerale zouten; ze nestelen in bomen van 10-30m hoog. De meeste vogels die gevangen worden, zijn bestemd voor de papegaaienthandel in Europa en tot op zekere hoogte voor Zuid-

Afrika en Azië. Tachtig procent komt uit het Lobeke bos. Twee boszuiveringen in Lobeke, Bolou en Djangue huisvesten belangrijke populaties Grijs Roodstaarten. Er worden elk jaar meer dan 15.000 vogels uit deze twee zuiveringen weggevangen, waarvan de helft doodgaat vanwege slechte verzorging.

Lobeke National Park

Het Lobeke National Park, LNP, bestrijkt een gebied van 2125 km en ligt in het Boumba en Ngoko gebied, ten zuidoosten van Kameroen.

Lobeke is een vochtig semi-loofverliezend bos, gekarakteriseerd door een patchwork van hoog bos, secundair bos en laagliggend moeras vermengd met een mozaïek van maranthacea bos, monodominante opslag en boszuiveringen. De vegetatie wordt in detail beschreven door Gartlan (1989) hoewel samengevat als zijnde moeras/overgangs gesloten bos, deel van het groenblijvende Kameroen-Congolees bostypen. Terwijl veel van de habitat oorspronkelijk is, heeft de houtkap van de laatste 30 jaar bijgedragen aan openingen in de kruinen in verschillende gebieden van het bos. Dit patchwork van bostypen bevordert een grote diversiteit en een overvloed aan zoogdieren in het gebied.

De grote moerasachtige boszuiveringen die het Lobeke bos-ecosysteem karakteriseren staan lokaal bekend als 'bais'. Ze omvatten zoutbodems en/of oevergewas verwant aan moeras of droog grasland habitat, met name de *Cyperaceae*. Vanwege zijn rijke zoutbodems, trekken ze veel bosfauna aan.

Ecotoerisme mogelijkheden

Deze boszuiveringen zijn van groot potentieel voor ecotoerisme indien ze op de juiste wijze worden geleid. Ze kunnen enorme revenuen voortbrengen die hoogstwaarschijnlijk de huidige inkomsten van illegale handel in papegaaienthandels overschrijden. Bovendien zou een opkomend lokale ecotoerisme industrie, waarbij de lokale gemeenschappen betrokken zijn, op lange termijn een steun aan deze gemeenschappen moeten garanderen voor beschermingsinitiatieven. De huidige handel in papegaaienthandel komt niet ten goede aan de lokale bevolking omdat het een wanorde is en clandestien gebeurt.

Boszuiveringen 'Bais'

De 'bais' worden gekarakteriseerd door grassen *Cyperaceae* tezamen met moerasachtige vegetatie en oevergewas. Hun aanwezigheid is op natuurlijke wijze veroorzaakt door geologische en hydrologische factoren, hoewel de habitat in stand wordt gehouden door de intensieve activiteiten van zoogdieren. Lobeke heeft verscheidene boszuiveringen; vier zijn voornamelijk te wijten aan hun bereikbaarheid het hele jaar door. Er is al een minimum aan infrastructuur om researchwerk te steunen d.m.v. ecologische controle studies. Deze bais werden zeer regelmatig bezocht door stropers en safari sportjagers voor grote jachtpartijen voorafgaand aan het creëren van een nationaal park. Veel bais in het gebied worden nog steeds bezocht, voornamelijk voor papegaaienthandel, vissen en olifantjacht. Dit heeft aanzienlijk bijgedragen aan de teruggang van overvloed aan dieren. Hui

dige management inspanningen zijn gericht op bescherming van deze bais, met patrouilles tegen stropen en effectieve aanwezigheid van controleteams in de gebieden.

Twee bais zijn van groot belang voor deze studie, de Bolou en Djangue. Deze twee bais zijn speciaal, misschien vanwege hun vegetatie en rijke minerale bodemsamenstelling. Ze zijn ook speciaal omdat ze de enige twee bais in de hele omtrek zijn die veel worden bezocht door papegaaien en waarin de vangst van papegaaien intensief is. De schatting is dat per jaar meer dan 12.000 vogels uit deze bais worden gevangen voor export.

Groene duiven hoewel ook veel gevangen worden lokaal opgegeten en gevonden in bijna alle bais in de regio. Een groot aantal Grijsz roodstaarten worden aangetrokken door de natuurlijke gronde van Djangue bai. Er zijn duizenden Groene duiven gezien, meestal 's morgens en 's avonds. Het hoogste aantal gevangen papegaaien werd genoteerd in het droge seizoen van december tot januari, en september wat het einde van het droge seizoen in de regio is.

Het Bolou bai wat ligt op de zuidpunt van LNP wordt gekenmerkt door moerassen. Dit verklaart de grote overvloed aan sitatunga in vergelijking met andere soorten, vooral tijdens de top van de regenperiode in oktober.

Van een groot aantal Grijsz roodstaarten en groene duiven werden ook gezien dat ze deze bai vooral 's morgens bezochten. Papegaaiestropers werden tijdens de studie in beide bais gezien.

Tijdens de voorlopende studies in Djangue en Bolou bais viel het op dat Grijsz roodstaarten hun activiteiten op speciale gebieden richtten (dode palmen, moerasachtige gebieden etc.). Zij concentreerden hun foerageeractiviteiten op minerale gronden en diverse plantensoorten zoals Oldenlandia lanciflora. De uitgekozen gebieden zijn niet te moerassig of te droog.

De activiteiten van stropers hebben een negatieve invloed op hun eetgedrag van de vogels en steeds duidelijker op populaties en verspreiding in de regio. Gezien de intensiteit van de vangst, vooral tijdens de droge seizoenen, deze vogels meestal 'vliegen zonder te landen' met name op uitgekozen habitatplaatsen zoals de bais. Papegaaienvangers jagen ook

deels om aan voedsel te komen en voor de vleeshandel.

Lokale handel

Papegaaihandel op lokaal niveau wordt bedreven door tussenpersonen bekend als 'Détenteurs', die in het bezit zijn van officiële vergunningen bestemd voor de handel. Détenteurs wonen meestal in Kika en Moloundou waar relatief goed openbaar vervoer voorhanden is om de vogels te vervoeren als de stropers het bos uit zijn. Sommige huren auto's als er grote aantallen gevangen zijn. Vervoer van deze vogels door détenteurs wordt meestal 's avonds gedaan om wildlife wetdienaars te ontlopen.

Men zegt dat Lobeke één van de belangrijkste zones voor papegaaienvangst is, 80% van de Grijsz roodstaarten uit Kameroen worden gevangen uit deze gebieden en vooral uit de genoemde twee zuiveringen. Van iedere 10 Grijsz roodstaarten die uit Kameroen worden geëxporteerd, zijn er tenminste 7 uit het Lobeke gebied en SE bosgebied. De Grijsz roodstaarten worden in kleine kisten van ca. 1.5x2m gestopt, 100 tot 150 per kist, om naar Yaoundé (op ca. 680m afstand) te worden getransporteerd.

In Yaoundé worden ze in een zogenaamde 'quarantaine' gezet, die tot zo'n 1.000 papegaaien kan huisvesten.

Op 18 september verleden jaar tekende de Min. Van Milieu, MINEF, een decreet waarin quota Grijsz roodstaarten aan 19 mensen werden toegekend. In totaal werden er 11.950 Grijsz roodstaarten toegekend als quota voor het fiscale jaar 2001. Twee bieders werden gediskwalificeerd in het proces vanwege gebrek aan 'quarantaine' en in gebreke bleven om het verschuldigde bedrag te betalen.

In 1997 trok CITES alle export van Grijsz roodstaarten vanuit Kameroen tijdelijk in omdat het land zijn exportquota van 1996 (toen 11.000 vogels) met bijna het dubbele overschreed. Handel in Grijsz roodstaarten is de laatste jaren in kameroen een lucratieve business geweest waarbij bijna elke sector probeerde zijn stukje van de 'cake' te bemachtigen. Hoewel deze handel in 1997 in Kameroen verboden was, vingen de stropers toch door. Sinds die tijd is de situatie in Kameroen niet veranderd. De jaarlijkse quota voor Kameroen is 12.000 Grijsz roodstaarten, maar ieder jaar worden er meer dan 15.000 geëxporteerd. Daarom is het van belang voor het opnieuw instellen

van wetgeving om deze handel te controleren en te reguleren. Dit zal leiden tot een verantwoord management van deze erg belangrijke vogelsoort en een beperking van het legaliseren via andere landen. Kameroen nam in 1995 50% van het totaal geëxporteerde specimen van alle landen voor zijn rekening en is nog steeds één van de grootste exporteurs van Grijsz roodstaarten tot op heden. Misschien moet er een alternatieve oplossing vereist worden aan de huidige commerciële exploitatie. Dit alternatief zou of biologisch of economisch moeten zijn; op een of andere manier de exploitatie van Grijsz roodstaarten te verminderen en een strategische oplossing voor economische steun aan de papegaaiestropers te verschaffen. Ecotoerisme lijkt een goed idee aan dit profiel te voldoen (economisch) en voortgaande studies naar Grijsz roodstaarten zou in de toekomst helpen de biologische trend van Grijsz roodstaarten en hun reproductieaspecten te evalueren.

In het wildlevende Grijsz roodstaarten grijpen niet snel naar het gewone voedsel zoals maïs, vanwege hun eetgewoontes te eten van minerale bodem en speciale vegetatie, stelselmatig sterven ze van honger en stress als ze eenmaal uit hun oorspronkelijk habitat zijn weggehaald. Nachtelijk transport van Grijsz roodstaarten om veiligheidscontroles te vermijden, resulteren in slechte verzorging en verwaarlozing van de papegaaien. Waar de stropers alleen bezorgd over zijn is hun bestemming te bereiken zonder gepakt te worden als ze extra Grijsz roodstaarten vervoeren. De huidige studie gaat door en zal proberen zich te richten op onderwerpen gerelateerd aan:

- * Aantallen vogels geoogst in het gebied en, belangrijker, twee bais of LNP,
- * Handelsroutes en lokale netwerken,
- * Identificatie van andere vangplaatsen,
- * Wettelijke aspecten en wetten,
- * Lokale inbreng in een gezamenlijke benadering om bais te beschermen en mogelijkheden in ontwikkeling en management van een winstdelend schema,
- * Ontwikkeling van een long-term programma voor controle op soorten,
- * Reproductieve ecologie met identificatie van nestplaatsen binnen LNP,
- * Educatiecampagnes om papegaaienvangers op te leiden en te informeren (geleid door mogelijke projectspelleiders).

Palmzondag succes

De katholieke kerk viert de Waspalm en de Geeloor parkiet (pag.4)

door Paul Salaman

Waspalmen *Ceroxylon quindiuense* - 's werelds hoogste palm en een bedreigde soort - worden met Pasen altijd in grote getale verminkt voor palmbladeren voor de Palmzondagprocessies en gebruikt om kerken door het hele Colombiaanse Andesgebied te versieren (zie *PsittaScene* Feb 2002, no.50). Helaas is de Kritisch bedreigde Geeloor parkiet *Ognorhynchus icterotis* afhankelijk van de waspalm voor zijn nest en als slaapplek, dus het overleven van de parkiet is onlosmakelijk verbonden aan de conditie van de waspalm. Dus onze euforie bij het ontdekken van een populatie Geeloor parkieten in westelijk Colombia afgelopen jaar was van korte duur toen onze ergste nachtmerries uitkwamen toe we zagen dat duizenden mensen wuivenden met waspalmbladeren naar de kerk gingen op de morgen van Palmzondag in 2001. Omdat er nog minder dan 1000 waspalmen zijn, verspreid over het papegaaengebied in de Westelijke Andes, leek hun overleven en die van de palm deprimerend veraf. *Fundación ProAves* - het Colombia-team, dat het Project *Ognorhynchus* leidt - wist dat we snel en effectief moesten handelen om een dreigende catastrofe voor beide soorten te vermijden. Onmiddellijk vormde het *ProAves*-team een pact om alles in het werk te stellen het verschijnen van weer een waspalmblad in een parade te voorkomen. Maar hoe verander je een eeuwenoude traditie van de katholieke kerk die Palmzondag viert? Terwijl de nationale wetten aan onze kant waren, moesten we de fundamentele mentaliteit van de gemeenschap veranderen en, beslissend, de steun van de katholieke kerk winnen. Dus het *ProAves*-team voerde onmiddellijk een actieplan uit, geleid door Alex Cortès, Pablo Florèz, Jose Castaño en Marcela Vargas met steun van *Fundación Loro Parque* om de houding van de lokale mensen rond de nest- en foerageerplaatsen van de Geeloor parkiet te wijzigen. NA Palmzondag 2001 maakte het *ProAves*-team grote stappen voorwaarts om de parkieten en palmen te

beschermen. We voerden een succesvolle 'World Birdwatch' dag uitgezonden op de regionale TV en zette een intensieve milieubewustzijns campagne op, waaronder het vormen van een groep genaamd 'Friends of Nature' die snel uitgroeide tot over de 100 studenten en zo'n 500 fel om lid te worden! Onderzoekssuccessen waren evenredig indrukwekkend, waarbij de rust- en nestplaatsen openbaarden dat de totale populatie op een verbazingwekkend aantal van 277 stuks uitkwam - tweederde van de wereldpopulatie! Er stond duidelijk heel wat op het spel op Palmzondag om het bolwerk van de Geeloor parkiet te beschermen. Nochtans als we Palmzondag in maart 2002 naderen lijkt één laatste ontmoedigend obstakel onoverkomelijk...de katholieke kerk in het studiegebied was niet bereid de traditie van het gebruik van waspalmen te wijzigen, zelfs nu het illegaal is, voor alternatieven zoals vlaggen, ballonnen, boomtakken en sommige palmsoorten (lijkend op *Ceroxylon*). Na maanden van vruchteloze discussies met de kerk zag leek onze campagne gedoemd te mislukken. Dus met nog een paar weken te gaan, gooiden we er een laatste intensieve campagne tegenaan om steun van de gemeenschap te krijgen en de autoriteiten van de kerk te overtuigen van de belangrijkheid van bescherming en verering van Colombia's nationale boom - de waspalm. Met de steun van *Conservation International* startten we met een nationale en regionale publiciteitscampagne, waaronder radio-uitzendingen, Tv-presentaties en advertenties en nationaal en internationale krantenartikelen. De campagne trok nationale aandacht en verspreidde zich zelfs internationaal. Maar de vruchten van het werk en optreden lokaal bleek kritisch, vooral met de kinderen van de 'Friends of Nature' groep die talrijke bewustwordingstaken voor de gemeenschap ondernamen, van verspreiding van palm- en

papegaaiposters tot muziekconcerten en theaterproducties. De educatie van de politie voor het onderwerp en de problemen was succesvol omdat ze controleerden actief de situatie en informeerde iedereen dat ze de hand zouden aan de ban op het neerhalen van waspalmen. Ook het regionale milieuagentschap *CorAntioquia* steunden onze inspanningen met het betalen van 15 mensen, die normaal waspalmen omhakten en verkochten voor Palmzondag, om een week lang waspalmzaailingen te planten over het foerageergebied van de papegaaien. Met nog dagen te gaan voor Palmzondag en met overweldigende steun van de gemeenschap voor de campagne besloot de katholieke kerk, vooral geleid door de priester Mario Agudelo, om actieve steun te verlenen aan alternatieven voor het kappen van waspalmen voor de processie. Met de zegen van de kerk, verschaften we 2500 ballonnen, 2000 boomtakken (van koffieplanten, eucalyptus en pijnbomen) en een paar palmbladeren van afgelegen laaglandsoorten. Echter het meest populaire alternatief was 600 waspalmzaailingen in zakken met aarde, die aan de mensen werden gegeven om ze nadien thuis te planten. Op 24 maart 2002 deed een dubbel aantal mensen mee in de Palmzondagprocessie, vooral meer kinderen. Men kon geen enkele afgezaagde palmtak vinden in de processie van 500 mensen! Een triomf voor de waspalm, voor de Geeloor parkiet en voor de katholieke kerk, plus 600 nieuwe palmen groeien in de stad van de zaailingen en veel meer die geplant zijn op het platteland. Palmzondag dit jaar was een fijne dag om te vieren! De campagne was een succesvol voorbeeld van hoe milieubewustzijn en krachtenbundeling binnen de gemeenschap kan leiden tot een echte verandering en positieve actie voor bescherming door de gemeenschap, zelfs ondanks een traditie van honderden jaren. Essentieel aan deze verandering waren de kinderen van de stad en de katholieke kerk. Echter na de processie hoorden we jammer genoeg ontevredenheid van een

paar oudere mensen, die niet zo blij waren met de afwezigheid van waspalmen en waren vastbesloten volgend jaar terug te keren naar de oude tradities. Het is ook een sombere gedachte dat in andere delen van de Colombiaanse Andes waspalmen worden gekapt voor de Palmzondagprocessie. Dus terwijl onze

bezorgdheid voor de palm nog steeds reëel is, zijn we nu optimistisch dat een nieuwe traditie om de waspalm te eren, niet te bedreigen, mogelijk is. Dankzij de steun op lange termijn van de Fundacion Loro Parque in de westelijke Andes en de nieuwe supporters zoals het World Parrot Trust lid Susanne Shrader

en de American Bird Conservancy om ons te helpen een veiliger toekomst te bouwen voor de Geeloor parkiet. Jouw bijdrage maakt eveneens een verschil, dus aub help nu.

Bescherming verder dan de kooi. (pag.5)

door Karen A. MacGovern, curator, Rare Species Conservatory Foundation

Als je bent zoals ik, hebben de woorden statistieken en statistische analyses hetzelfde effect als een goede slaappil. Niemand die een feestje houdt, heeft ooit horen zeggen: 'oh, vergeet niet Bob uit te nodigen, herinner je wat leuk zijn statistische analyses waren bij de BBQ van Smith verleden week?' Niettemin zijn statistieken een vitaal middel om het voor en tegen te beargumenteren over iets denkbars. Eens in de zoveel tijd komt een statistiek voorbij waarbij je het niet kan helpen hem op te merken en ik praat niet over pseudo en nutteloze statistieken zoals; '99,9% van de ondervraagde mensen verkiezen leven boven de dood'. Ik praat over cijfers die hout snijden, je hmmm doen zeggen en zich vastzetten in je hoofd zoals een vervelende Top-40 nummers. Charlie Munn heeft iedereen die de papegaaien en bescherming een warm hart toedragen met precies zo'n statistiek gegeven. We weten al dat eenderde van de papegaaiensoorten op de planeet worden bedreigd, juist? Wel volgens Charlie, als bescherming zich zou richten op de bescherming van de 50 belangrijkste papegaaiensoorten, zou eveneens 500 miljoen acres regenwoud ook beschermd zijn. 500 miljoen acres is een heleboel onroerend goed gevuld met ontelbare soorten planten en dieren waaronder de papegaaien. Als er iemand een betere reden kan geven ten gunste van de bescherming van papegaaien laat hij vooral gaan staan. Ik zou willen beweren dat de eenzijdige benadering voor bescherming van één soort die zich richt op een afzonderlijke papegaai, plant of dier aangetoond heeft jammerlijk inefficiënt te werken. Men kan eenvoudigweg niet een aparte soort redden zonder de bescherming en het behoud van de habitat die hem behoudt in het wild. Dat is wat de statistieken en van Charlie Munn zo actueel en duidelijk maken. Zeker, vraag aandacht voor 50

papegaaien, maar realiseer dat het hele, intact zijnde ecosystemen ook op het spel staan. Daarom zijn papegaaien ideale 'vlaggensoorten' voor tropische bescherming. Ik hoef niet te wijzen op de aantrekkingskracht die deze charismatische, prachtige wezens in onze geschiedenis hebben gehad op mensen. Papegaaien hebben ons, al zolang de historie is beschreven, in de ban gehad. Dus! We hebben de informatie, we hebben de statistieken om deze claims kracht bij te zetten, we weten dat papegaaien verdwijnen in het wild - de kwestie is - wat gaan we eraan doen? Avicultuur is een miljoenen dollar industrie - wereldwijd een miljarden dollar industrie. Ik praat niet over het geld dat aviculturisten verdienen met de koop en verkoop van vogels; ik praat ook over de voeding- en toeleveringshandel. Waarom zijn beschermingsorganisaties constant in de slag om fondsen te werven voor programma's die overduidelijk belangrijk zijn om de bron, waar deze miljoenen dollar industrie van afhankelijk is, te behouden? Noem me maar stom, maar ik snap het gewoon niet. De oplossing lijkt zo simpel - voedingsbedrijven zouden een percentage van hun jaarlijkse winst moeten doneren om de papegaaienbescherming te promoten. Iedere dierenwinkel die een vogel, kooi, zak of zaad verkoopt of papegaaienspeelgoed zouden opbrengsten moeten bevatten die direct ten goede komen aan de bescherming van papegaaien in het land van herkomst. Iedere aviculturist die een vogel verkoopt zou een extra toeslag voor bescherming moeten vragen, die bestemd is voor in situ beschermingsprogramma's. Voordat het geschreeuw begint hoeveel het 'kost' om papegaaien groot te brengen; laten we in gedachten houden wat de belasting voor het milieu dat eens vogels bevatte, die nu

in gevangenschap zitten en hun voorouders. Duizenden acres regenwoud worden vernietigd terwijl ik hier zit te typen en jij daar zit te lezen. Als één of twee belangrijke voedingsbedrijven, slechts één jaar, één extra dollar zouden leggen op iedere zak zaad, 5-10% op ieder verkocht stuk speelgoed of kooi, konden miljoenen dollars terugvloeien naar beschermingsprojecten, met een publiciteitstunt van ondenkbare proporties die denk ik de fabrikanten overal ter wereld zullen benijden. Ik denk dat de gemiddelde koper met plezier een extra paar dollar bovenop hun rekening betalen, die rechtstreeks naar beschermingsinitiatieven gaan voor hun eigen dier die ze mee naar huis nemen. Dit zou een grote publiekscampagne op gang kunnen brengen, die, naar mijn mening, te laat is. Ik weet uit de eerste hand hoe verrassend goedkoop het kan zijn, effectieve beschermingsprogramma's te leiden gericht op bedreigde papegaaien, nochtans hoe onmogelijk het zijn kan fondsen hiervoor te werven. Het probleem is dat ik gefrustreerd ben. Ik zie Amerikaanse zoologische instituten met collectieve budgetten die in totaal in de miljarden lopen fracties van percentages besteden aan bescherming van welke soort dan ook, ik hoor van voeding- en toeleveringsbedrijven dat 'dat het niet in hun straatje past' om fondsen voor bescherming te bestemmen, ik ken aviculturisten met collectie van duizenden papegaaien, die me negeren en (sorry dat ik in herhaling val) ik begrijp het gewoonweg niet. Het treft me te constateren dat zoveel mensen in de 'vogelbusiness' het verband tussen de zeldzame vogels, die ze in kooien hebben zitten en hun duplicaten die vechten om te overleven in het wild hebben verloren. Het houden van zeldzame en bedreigde vogels in kooien heeft niets te maken met bescherming. Herhaal dit voor mij, aub?

Ik geef toe dat kritisch bedreigde soorten gehouden moeten worden in gevangenschap als eenvoudige bescherming tegen uitsterven, maar dit is hoogstens een reddingspoging. Beschermingsprogramma's in gevangenschap moeten deel uit maken van een groter geheel waaronder in situ habitat beschermingsprogramma's. Onderken het, met slechts zeldzame uitzonderingen, sterven kooivogels in kooien. Het prachtige concept van papegaaien 'herintroductie' is in de gegeven omstandigheden een gokspel en is vaker een trieste mislukking dan het tegenovergestelde. Succesvolle papegaaien herintroductieprogramma's

hangen af van regerings- en lokale medewerking, succesvolle aankoop van land en management, voortdurende support op lange termijn van beschermingsorganisaties en veel, heel veel geld. De Spix's ara is uit het wild verdwenen, nochtans worden er vogels in gevangenschap gekocht en verkocht voor velen duizenden dollars. Ruziënde, zelfzuchtige en bekrompen politiek hebben veel beschermingsprogramma's lamgelegd, waarbij sommige volledig uitelkaar vielen. Bedreigde papegaaien worden gespaard, verborgen en illegaal verkregen en elke dag verkocht. Deze vogels vragen hier niet om - ze hebben geen controle op hun leven of lot. Ze zijn

afhankelijk van de genade van de kooplustige markt met een onverzadigbare begeerte. De sensatie is dat er programma's bestaan die wel werken. Er zijn mogelijkheden voorhanden om wat terug te doen, om de politiek en het slechte gedrag goed te maken.

Dus, we zijn er, terug bij af - wat ga JIJ eraan doen? Ga uit je dak, laat je horen maar allereerst en vooral, doe aub wat! Contactinfo: web: www.rarespecies.org, e-mail !! [HYPERLINK mailto: infor@rarespecies.org](mailto:HYPERLINKmailto:infor@rarespecies.org) ¶ infor@rarespecies.org[⊥]

Palmkaketoe bescherming in Papua Nieuw Guinea (pag. 6-7)

door Paul Igag en Steve Murphy

Gelegen in het zuidelijke centrale deel van Papua Nieuw Guinea is het Crater Mountain Wildlife Management Area (CMWMA) een uitgestrekt gebied bedoeld voor de bescherming van natuurlijke systemen. Het gebied bestrijkt een paar van 's werelds meest oorspronkelijke laagland regenwoud tot een habitat met donker bergbos en herbergt veel soorten endemisch voor Nieuw Guinea, zoals de paradijsvogels, boomkangoeroes, de langsnavel miereneter en de dwergcasuaris. Een aantal recente studies naar kikkers, vleermuizen en planten in het Crater Mountain onthulde verscheidene soorten die totaal nieuw waren voor de wetenschap en er wachten zeker nog meer insecten, reptielen en vissen om te worden beschreven. Van die soorten die zijn beschreven, is vaak zo weinig bekend dat zelfs de meeste simpele vragen over hun biologie, zoals voedsel en reproductie niet kunnen worden beantwoord. Drie van de meest spectaculaire soorten die onder deze categorie vallen zijn Palmkaketoes *Probosciger aterritimus*, Borstelkoppapegaaien *Psittichus fulgidus* en Edelpapegaaien *Electus roratus*. Een ding dat het Crater Mountain onderscheidt van andere beschermde gebieden in de wereld is dat mensen er nog steeds op een min of meer traditionele leefwijze in de bossen leven. Maar met opdoemende invloeden van buitenaf gaan hun levenswijzen geleidelijk aan veranderen en de gevolgtrekkingen van deze veranderingen voor de drie grote

papegaaien en de lokale ecologie in het algemeen zijn potentieel zeer verwoestend.

Wat betreft landgebieden bestrijkt het CMWMA meer dan 2700 km² wat het stamengebied van de Gimi en Pawaia sprekende mensen is. Samen behelzen deze groepen meer dan 20 clans die overwegend bestaan van de jacht, met uitzondering van een paar clans in de hooglanden die pas zijn overgaan op het verbouwen van koffie en pinda's voor oogstverkoop. Deze trend is heel gewoon aan het worden in de gemeenschappen van de hooglanden van Papua Nieuw Guinea.

Voor de Pawaia clans hebben de laatste tientallen jaren grote veranderingen gebracht in hun manier van leven in het bos. Eén opvallende verandering is de verbetering van medische hulp voor de mensen, die de gemiddelde levensverwachtingen heeft doen toenemen. Bijgevolg is, de laatste tientallen jaren of zo, dat hun leefwijze veranderde van kleine, halfnomadische eenheden (voornamelijk beperkt tot de naaste familieleden), tot relatief grotere, meer plaatsgebonden groepen, die meer lange termijn gemeenschappen vormen. In het verleden werd er op de Palmkaketoes, Borstelkop- en Edelpapegaaien gejaagd door de lokale bevolking om verschillende redenen. Alle drie de papegaaien werden bejaagd voor voedsel, maar de Pawaia jaagde ook op de papegaaien om bruidsschatten te betalen en in sommige gevallen voor de veren, of

de hele vogel werd geruild voor honden en varkens, of verkocht voor geld aan naburige stammen uit het hoogland. Vooral de rode en zwarte veren van de Borstelkoppapegaaien waren in trek bij naburige stammen, die de veren combineerde met de Paradijsvogelpluimen om kleurrijke hoofdtoeien te maken voor ceremoniële evenementen.

De introductie van koffie als oogstverkoop, de toegenomen populatie en de verandering naar een meer plaatsgebonden leefwijze heeft een grote invloed gehad op de manier waarop land door beide gemeenschappen, die in CMWMA wonen, wordt gebruikt. In de Gimi gemeenschappen heeft de geldelijke winst uit oogstverkoop aangezet tot meer en meer bosontginning voor koffieplantages. In sommige gevallen is het landeigenaarsysteem ook veranderd van gebaseerd op clans naar individuele basis. Voor de Pawaia heeft de toegenomen familie grootte en de trend voor meer plaatsgebonden gemeenschappen betekend, dat grotere bospartijen worden ontgonnen voor plantages en ook dat de pressie van de jacht op de lokale dierenwereld dramatisch is toegenomen. Al deze veranderingen hebben al een duidelijke invloed op het milieu en de dierenwereld in CMWMA gehad. Maar er doemen andere, potentieel veel ergere verwoestende dreigingen op. Eind jaren 80 stak de houtkap in de landen van de clans even buiten de zuidelijke grens van

CMWMA de kop op. Helaas, zijn bij de houtkap in Papua Nieuw Guinea vaak maatschappijen betrokken die gewetenloze tactieken gebruiken, ze beginnen bij de regering en ambtenaren en eindigen bij de lokale landeigenaren. Lokale mensen worden vaak jaren in het vooruit houtkaproyalty's betaald voordat de actuele houtkapoperaties plaatsvinden, waardoor het moeilijk wordt te kiezen voor verantwoorde, maar minder lucratief gebruik van hun traditionele landerijen. Gevelde bomen zijn vaak **beneden** toegestane houtafmetingen, **boven** opgelegde quota van de regering en **binnen** gebieden gereserveerd voor bescherming en cultureel belang. Toen ving in 1997-1998 mijnexploitatie aan in het noordelijk deel van het CMWMA. Deze machten van buitenaf zijn zo potentieel verwoestend dat ze zowel het kostbare ecosysteem en de traditionele leefwijzen van de mensen binnen het CMWMA onherstelbaar dreigen schade te berokkenen.

Gezien deze problemen was een tweezijdige benadering voor de bescherming van Palmkaketoes, Borstelkop- en Edelpapegaaien nodig. In de eerste plaats werd er in januari 1999 een tweejarige studie gestart in CMWMA. Het specifieke doel van deze studie was de broed- en voedselbiologie te onderzoeken, die zo slecht bekend is voor deze soorten. Elke andere informatie die tevoorschijn kwam over de ecologie van deze papegaaien was ook van belang. Bij het verzamelen van deze informatie hoopt de studie aan beschermingsautoriteiten een paar van de kritieke factoren, die het overleven van de papegaaien in hun natuurlijke omgeving aantasten, duidelijk te maken.

Het tweede en zeker zo belangrijke doel van de studie is de lokale bevolking erbij te betrekken zodat ze alternatief gebruik van hun natuurlijke bronnen naar waarde schatten. Met actieve deelname in het project leren de lokale mensen over de voordelen van bescherming op lange termijn van hun natuurlijke bronnen. Door deze inzichten zullen de traditionele eigenaren hopelijk kiezen voor bescherming boven aanbiedingen van zogenaemde op grote schaal 'bronontwikkelaars' die voortdurend het milieu bedreigen.

In 1999 werden er vier lokale assistenten getraind om fundamenteel broed- en voedselgegevens te verzamelen voor de

drie lokale papegaaiesoorten. De assistenten waren jonge mannen die ervaring hadden opgedaan tijdens hun werk als getrainde lokale waarnemers (LTO's) in voorgaand onderzoek dat in het gebied had plaatsgevonden. Hun werk was te helpen bij nestbewaking en het nemen van nest- en groeigegevens van de kuikens. Het vinden van een geschikt aantal nesten was een ontmoedigende taak, die slechts slaagde door te vertrouwen op de grondige kennis van de traditionele eigenaren van hun land. Er werd een beloningssysteem ingesteld, dat was ontworpen om het zoeken naar en melden van nestbomen te bevorderen. Lopende de studie nam het aantal nesten gestaag toe met meestal nieuwe nesten steeds verder weg van het grootste dorp Haia. Het verst dat we gereisd hebben om de nesten te checken was drie volle dagen lopen! Het werd al snel duidelijk dat we meer lokale assistenten nodig hadden om het groeiend aantal nesten te bezoeken. Maar voordat extra LTO's konden worden tewerk gesteld moesten ze worden getraind. Basistraining betekende maandenlange demonstratie over het gebruik van de velduitrusting zoals meetlinten, tweeënig kompas, weegschalen, linialen, hoogtemeters en kompassen, die de belangrijkste uitrusting bij de studie is. De LTO's die al ervaring met deze uitrusting hadden, assisteerde ook in de workshops.

Maandelijkse controle

Tot op heden is het aantal LTO's gegroeid van vier naar twaalf in september 1999 en tot begin 2000 had het Parrot Project, zoals het bekend ging staan, ca. 23 LTO's in dienst. Dit kleine leger van toegeweide beschermingswerkers waren verdeeld in vier groepen, elke groep werd geleid door een ervaren LTO. Er waren drie teams, waarvan ieder verantwoordelijk was voor maandelijkse controle van de drie betrokken soorten in aangewezen gebieden. De vierde groep was een voedselproces groep en bestond uit vijf jonge vrouwen – de eerste keer dat aloude eigenaren van het gebied te werk werden gesteld bij veldonderzoek. Hun taak was het papegaaivoedsel, dat werd verzameld en teruggebracht naar het basiskamp in het dorp Haia, te meten, te drogen en te verpakken. Zelfs in dit stadium met meer dan 20 LTO's aan het werk voor het papegaaiproject, werden er steeds nog aanvragen gedaan door

mannen en vrouwenleden van de Pawaia en de naburige Daribistammen om bij het papegaaibeschermsproject te worden betrokken. Ze konden de sociale en economische voordelen van bescherming zien en wilden er deel van uitmaken. Hoewel het project wanhopig zat te springen om deze extra aanbiedingen voor hulp, moesten de mensen worden weggestuurd vanwege de beperkte fondsen. Eén belangrijk aspect dat bij dit werk naar voren kwam, was het respect dat LTO's van andere leden van de gemeenschap hebben gekregen. Het betrokken zijn bij het papegaaiproject heeft hun sociale status doen toenemen omdat ze worden gezien als vaardige en waardevolle leden van de gemeenschap. Het project heeft eveneens wijdverspreide steun van de hele Pawaia gemeenschap gekregen en niet alleen de LTO's. Het uitgestrekte gebied wat nodig was bij de studie betekende dat steeds meer clans erbij werden betrokken. Dit betekende dat voor de eerste keer, de economische en sociale voordelen van beschermingswerk (e.g. overnachtinggeld, geld voor het vinden van nesten etc.) veel meer mensen bereikten.

Hoewel we ver gekomen zijn, nu we aan het eind van onze eerste tweejarige studie van het Parrot Project komen, zijn de gaten, die in onze kennis van de drie grote papegaaien blijven, aangevuld. Eén belangrijke ontdekking in het onderzoek is dat de Borstelkoppapegaaien en de Palmkaketoes een lage broedfrequentie en –dichtheid hebben in vergelijking met de Edelpapegaaien. Deze bepaalde trends hebben duidelijk gevolgtrekkingen voor de bescherming, maar de factoren die ze veroorzaken zijn nog onduidelijk. Het kan zijn dat ze in enig opzicht betrekking hebben op de graad van dieetspecialisme (Borstelkoppapegaaien en Palmkaketoes zijn bijzonder gespecialiseerd, in vergelijking met de Edelpapegaaien die een veel uitgebreider dieet hebben), maar er is meer werk nodig voordat we dit soort vragen kunnen beantwoorden.

De laatste twee jaar heeft het Parrot Project bij de aloude eigenaren een begrip en verlangen naar bescherming van het wildlife en de habitats ingeprint. De intense en voortdurende toenemende interesse in beschermingswerk van de clans betekent nu dat de mensenkracht bestaat om binnen het CMWMA een reëel en bereikbaar doel te bereiken voor bescherming op lange termijn, ondanks de

dreiging van de krachten van buiten. Maar het zal zijn vruchten afwerpen. De lokale bevolking wil het beschermingswerk gebruiken als een middel om verantwoorde leefwijze op lange termijn te vestigen op hun traditionele landerijen. Onze droom voor de komende paar jaar is genoeg fondsen bij elkaar te brengen voor het Parrot Project en zelfde projecten, zodat aanbiedingen van hulp van de lokale bevolking nooit meer hoeven te worden afgewezen.

Dankzegging

We wilden deze gelegenheid aanpakken om de Wildlife Conservation Society van New York, die de fondsen beschikbaar stelde, bedanken en de Research Conservation Foundation van PGN voor het vergemakkelijken van het onderzoek. Eveneens dankzegging aan Drs. Robert Heinsohn en Sarah Legg die voor fondsen, klimmateriaal en onschatbare veldkennis zorgden. Een bedankje aan Stewart Metz voor fondsen voor het klimmateriaal zorgde, wat enorme interesse van de lokale assistenten voor het veldwerk bezorgde. Dr. Stephen Garnett speelde een belangrijke rol bij het

starten van dit project in CMWMA en zonder zijn inbreng zou het project misschien nooit begonnen zijn. Uiteindelijk een bedankje aan de aloude landeigenaren van CMWMA voor het toestaan dat het onderzoek op hun land plaatsvond, hun assistentie in het vinden van nesten en allemaal op logistieke wijze.

Voor verdere informatie of als je een donatie wilt geven, neem dan contact op met WPT-UK of e-mail naar: steve.murphy@anu.edu.au

Een reis door Brazilië, het Cerrado- en Varzea bos (pag.10-13)

door Lars Lepperhof

Brazilië heeft veel aantrekkingskracht voor mensen die geïnteresseerd zijn in papegaaien. Van grote ara's tot nietige Forpussoorten is er een prachtige variatie aan papegaaien. Het is een kolossaal land met verschillende klimaattypen en vegetaties. In de afgelopen jaren hebben veel soorten geleden van het verlies van habitat en illegale handel. Dit is nog steeds een probleem maar er zijn ook veel interessante en goede pogingen om de natuur te behouden. Tijdens mijn reis in 2001 zag ik een paar zeer effectieve projecten en met geïnteresseerd en toegewijde mensen.

Het Cerrado en Piaui

Het smaakt heerlijk! We eten allemaal een exclusief dessert dat gemaakt is van een mengsel van noten, melk en wilde honing. Ik eet het hoofdvoedsel van de Hyacint ara *Anodorhynchus hyacinthus*, de palmnoten van de genus *Syagrus* en *Attalea*! Het is behoorlijk warm en een beetje bewolkt. Kuifkoekoeken *Cuculus guira* hebben zich gezellig verzameld in een boom tegenover het huis waar we ons bevinden. Een enkele Goudvoorhoofd parkiet *Aratinga aurea* zit op de top van een verticale tak zonder bladeren. Het is namiddag in het cerrado vlakbij het dorpje Sao Goncalo do Gurgueira. Na het smakelijke dessert verlaten we het pittoreske kamp. Lourival Lima, een voormalige stroper, brengt Gil Serique, de gids en mij naar de zanderige bodem van een unieke omgeving, het Cerrado uitgesproken *cehado*) een doornachtig, heel speciaal, deels droog bos in het noordoosten van Brazilië in de staat Piaui.

We steken een droge rivier over en ik ben onder de indruk van het ongewone rode zand. Aan de linkerkant rent een Kuifseriemaa *Cariama cristata* dit interessante roofdier woont in Cerrado en open grasland en ik zag ze meestal in paren. Ze voeden zich met kleine knaagdieren, vogels, reptielen, zaden en vruchten. Ik zal nooit de dag vergeten dat ik ze in volle glorie zag vanuit een schuilplaats achter een bosje. Plotseling gaan we een tunnel binnen, een heel speciale tunnel gemaakt van palmbladeren, die ons brengt naar een plaats die zó uniek en indrukwekkend is dat woorden tekort schieten. Toen ik de eerste keer door het kleine gat in de schuilplaats keek, was ik met stomheid geslagen omdat het zo'n emotioneel moment was. Voor me, misschien maar op 5 meter afstand, zaten zo'n 40 Hyacint ara's te eten van palmnoten, ik kon ze de harde noten horen kraken. De zon scheen op hun prachtig blauwe veren van de speelse vogels. Sommigen pakten wel drie noten en vlogen ermee naar een nabijgelegen boom. Ze aten één noot en hadden andere noten in hun poten. De vogels proefden eerst verschillende noten voordat ze besloten er één te eten. De meesten gooiden ze weg nadat ze ze hadden geproefd. In verse noten vonden ze zelfs vloeistof die door de vogels met enthousiasme werd gedronken. Gedurende de volgende dagen kon ik sommige herkennen. Er was bijvoorbeeld één vogel met een bovensnavel die niet recht was. De jongere vogels hadden veel meer zwarte veren in hun verenpak. Op een dag deed het mij plezier twee vogels

samen te zien spelen op de grond. Eén lag op zijn rug terwijl de andere met zijn poten speelde. Vanuit de schuilplaats waar ik zoveel uren doorbracht (die maar vijf minuten leken) zag ik ook Stuihoenders. Na een paar dagen vertrokken we uit het Hyacint kamp naar het tweede kamp vlakbij de rode rotswanden waar deze ara's meestal broeden. Ik genoot enorm van de rit door het Cerrado in een oude vrachtwagen. We reden door een omgeving die nog niet goed is bestudeerd, maar na het amazoneregenwoud is dit het tweede grootste leefgebied van Zuid-Amerika en beslaat bijna 25% van Brazilië. Men neemt aan dat er zo'n 1000 soorten bomen, 3000 soorten kruiden en struiken en zo'n 500 soorten klimplanten voorkomen. Veel endemische soorten worden in dit bos gevonden, die een heel speciaal karakter hebben. De vegetatie is laag en vaak mismaakt. Ik was vooral onder de indruk van moerassen tussen de droge gebieden in. Een keer zag ik, midden in doornige vegetatie, een mooie ronde kleine cactus op zanderige bodem. In het Cerrado vind je geen epifyten planten maar op de muren van de rotswanden zag ik bromelia's. Het Cerrado groeit op het hoogplateau van Brazilië en het regenseizoen is van oktober tot april. Het Cerrado leidt ook naar Caatinga, een veel droger biotoop, of naar palmmoerassen en deels groen laagland bos. Vaak stromen er riviertjes door het Cerrado. Het is overduidelijk dat de meeste bomen een stekre schors hebben om ze te beschermen tegen vuur, omdat van tijd tot tijd branden delen van het bos afbranden. Dit is een normaal

verschijnsel. De bladeren gaan dood maar niet de boom. Die zal overleven en er zullen nieuwe bladeren groeien uit de schors. De Miconiaboom is één van deze planten die een sterke bast hebben. De palmen van genus *Syagrus* en *Attalea* hebben alleen bladeren boven de grond. De noten groeien in deze kruinen. De hele wortel groeit beschermd in de bodem, daarom zoeken de Hyacint ara's hun voedsel op de grond. Het gebied van het Cerradobos was voornamelijk vlak; aan de horizon waren wat ongewone rode bergen die werden gevormd toen deze plaats nog zee was. Daarom hebben deze bergen nog veel grotten. Grote Buritipalmen *Mauritia flexuosa* geven moerassen aan, die het Cerrado regelmatig doorkruisen. In deze palmen kon ik de Blauwgele ara's *Ara ararauna* en troepen Roodbuik ara's *Ara manilata*. Beide arasoorten nestelen in deze palmen en, vooral de Roodbuik ara's, eten van de sappige palmvruchten. We zagen ook dat de Hyacint ara's deze vruchten hoog in de kruinen van deze palmen aten. Vaak stonden er kleinere palmopslag naast de grote Mauritiapalmen. Ze werden door Lourival Lima Buriti rana genoemd wat "Verkeerde Buriti Palm" betekent. Ik kon Blauwvleugel dwergpapegaaien *Forpus xanthopterygius* horen en ik zag ze als kleine stippen in de lucht. Het Cerrado is de habitat van meer bedreigde papegaaiensoorten, zoals de Blauwkop aratinga *Aratinga acuticaudata*. Lourival Lima en Pedro Lima, zijn broer, vertelden me dat toen ze kinderen waren ze troepen van honderden stuks van deze vogels zagen. Tegenwoordig zijn ze zeldzaam, omdat het Cerrado ook wordt gebruikt voor landbouw om sojabonen te verbouwen en boeren zien niet graag deze troepen op hun velden. Het Cerrado is een kenmerkende vegetatie rond Brasilia, de hoofdstad. Met het vestigen van deze stad kwam er ook veel beschaving in het gebied, die nog nooit zoveel inwoners bevatte. Rond Brasilia zijn er hele grote velden en het Cerrado is aan het verdwijnen. Echter er is een groot gebied Cerrado vlakbij Brasilia dat National Park is met een Parkadministratie en een Cerradomuseum. Alles goed georganiseerd en het brengt de stadsmensen dichterbij het Cerrado. Een andere bedreigde papegaai die in het Cerrado leeft is de Geelbuikamazone *Amazona xanthops*. Gil Serique vertelde dat hij deze soort kon observeren rond het

Hyacint kamp. Deze amazone leeft halfnomadisch, verspreid over enorme gebieden. Men denkt dat de vernietiging van het Cerrado het grootste probleem is. Nabij de rotswanden konden we Groenvleugel ara's *Ara chloroptera* observeren, die ook nestelen in de grotten. Een troep Goudkap aratinga's *Aratinga auricapilla jandaya* verscheen bij een hoge wand waar Armando Machado een touw aan het ophangen was. Hij klom naar een grot waar normaal een koppel Hyacint ara's nestelen, maar het was geen broedtijd en de grot was leeg. Op de top van rots zat Lourival Lima waar het touw aan boom was bevestigd. Armando ging naar de grot met een hygrometer, omdat hij heel nieuwsgierig was naar de broedcondities van de Hyacint ara in Piaui. Tot zijn verbazing was de vochtigheid in de grot 85 tot 90%. De temperatuur binnenin was 28%. De grot is ca. 5m diep en 1m hoog. Men zei dat er water van de wanden dropen en op de top vormden zich stalactieten. Meestal zit de pop op zanderige bodem in een klein hol. Omdat Dr. Richard Porter in PsittaScene (Vol.9, no.3) al in een interview met Lourival Lima over het broedgedrag van de Hyacint ara heeft geschreven, zal ik dit niet beschrijven. Ook Mr. And Mrs. Old schreven over deze plaats in PsittaScene (Vol.13, no.1). Daarom beperk ik me tot het Cerrado en zijn typische avifauna. We zagen veel Zwarte gieren *Coragyps atratus*. Plotseling ontdekten we een Koningsgier *Sarcoramphus papa* in de groep. Deze bedreigde gier nestelt ook in de rotswanden. In een moeras zat een Gestreepte Tijgerroerdomp *Tigrisoma lineatum* te vissen. Op de andere kant op zanderige bodem op kleine rotsen zaten Konijnuiltjes *Speotyto cunicularia*. Verderop op moerassig grasland sprongen een paar Nandoes *Rhea americana* achter een palmmoeras. Oranjetoekans *Ramphastos toco* zitten graag op takken van grotere bomen. Grietjebie *Pitangus sulphuratus* riepen en een Withalsbaard koekoek *Notharchus macrorhynchos* vloog weg. Ik was onder de indruk van de zeer grote, kleurrijke en tamme spechten, bijvoorbeeld de Bruinkop specht *Dryocopus lineatus*. Heel normaal waren de Zwartstaart tityra's *Tityra cayana*. Een endemische soort van het Cerrado is de Witvoorhoofd gaai *Cyanocorax cyanopogon* een indrukwekkende en eigenaardige vogel. Manenwolven *Chrysocyon jubatus* leven ook in het

Cerrado evenals kleine herten *Ozotercerus bezoarticus* en ook katten zoals de Tijgerkat *Leopardus tigris*. Het Cerrado is een zeer interessante en fascinerende omgeving die totnogtoe niet veel aandacht van de toeristen heeft getrokken. De intensieve cultivering van bonen is een probleem. Cerrado is het thuis van veel endemische plant- en diersoorten. Op lange wandelingen in de eenzaamheid van dit unieke bos met Lourival Lima en Gil Serique ontdekte ik dat vee over het hele gebied graasde. Het Cerradoland behoort aan Lourival en andere boeren. Ze stellen cowboys te werk. Vee is niet schadelijk voor de planten. Als er meer toeristen komen naar het gebied om naar de Hyacint ara's te komen kijken, zal het zinnig zijn voor de inwoners het Cerrado te behouden. Het Hyacint kamp van Piaui werd gesticht door Dr. Charles Munn die nauw samenwerkte met Lourival Lima. Zijn mensen kennen de dieren, vooral de ara's a; sinds hun jeugd. Waarvan kun je anders leven in zo'n moeilijk gebied? Tegenwoordig laten de voormalige stropers de ara's aan de toeristen zien. Ik was blij met Gil Serique die alles vanuit het Portugees vertaalde naar het Engels. Hij werkt voor BioBrasil. Hij heeft een goede kennis van de natuur en het was prettig hem als gids te hebben. Als je het Hyacintkamp bezoekt met BioBrasil, is hun hoofddoel niet geld te verdienen. Het doel is de natuur te behouden met de Hyacint ara's in Piaui. Het werkt alleen samen met de plaatselijke bevolking die van het toerisme kan leven.

In het Varzeabos

Het vliegtuig breekt door hele dikke wolken heen. Het regent. Plotseling verschijnt het tropisch regenwoud evenals de zee. Een bruine rivier stroomt als een slang door het groen heen. Het vliegtuigje landt in Tefe, een typisch Braziliaanse oerwoudstad. Vlak na de landing reisde ik al in een bootje de grote Amazonerivier op, die hier Rio Solimoes heet. Tussen de Rio Japura en de Rio Solimoes ligt het Mamiraua reservaat. De Mamiraua Lodge is een non-profit organisatie zoals het Hyacint kamp van BioBrasil. De lodge is gemaakt van schattige huisjes, die drijven op de grote stammen van de Assacubomen, op het witachtige-bruine water van de rivier. Roze rivierdolfijnen *Inia geoffrensis* sprongen uit het witte

water. Wit water rivieren zijn rijk aan voedsel en bezinksels. Hun bronnen liggen in de Andes. In zwart water rivieren vind je niet zoveel soorten, maar je kan door de oppervlakte heen kijken en je wordt niet geplaagd door muggen. Het Mamiraua verantwoord ontwikkelde reservaat werd gesticht als resultaat van het onderzoek naar de Rode oekari *Cacajao calvus rubicundus*, een endemische soort, door Dr. José Marcio Ayres. Zoals het Hyacint kamp is het een verantwoord ontwikkeld reservaat waar de gemeenschappen actief deelnemen in het management.

Het doel is niet zoveel mogelijk geld te verdienen, maar de toeristen het unieke Varzeabos te tonen, die de lokale bevolking de mogelijkheid biedt een bescheiden leven te leiden. Een heel reservaat zal op lange termijn worden behouden. En het is belangrijk zo'n speciaal milieu te behouden, waar zoveel papegaaensoorten huizen. We zagen Geelvleugel ara's *Ara macao* over de rivier vliegen en één keer kon ik een paar in de top van een grote boom zien zitten. Ze zijn bedreigd omdat mensen nog steeds de jongen uit het nest halen voor de huiskamer en omdat ze kleurrijke veren hebben, een begrijpelijke passie waar we allemaal tot op zekere hoogte deel aan hebben.

Het was leuk de Blauwbaardamazone *Amazona festiva* te zien. Hele troepen leefden rond de lodge en ik kon ze op iedere bootexcursie van de zijarmen van de rivier bekijken. Na uurtje regen zag ik ze met natte vleugels op de Cecropiabomen zitten. Ze riepen vrij luid. In een lokaal dorp Alencar genaamd zag ik tamme Blauwbaardamazones, die in huis woonden en in bomen erbuiten. Volgens Olafita, de kok van de Mamiraua Lodge – een grote papegaaienliefhebber – was de broedtijd van deze amazones in juni als het water zijn hoogste stand van 12 meter heeft bereikt. Dan hebben de bomen en struiken vruchten en zaden. Alleen zeldzame Blauwgele- en Roodbuik ara's vliegen boven het Varzeabos omdat Mauritiapalmen niet in overstromd bos groeien. Vaak zag ik troepen Dwerगरa's *Ara severa*. Je kunt Kortstaartpapegaaien

makkelijk onderscheiden van amazones door hun geluid. Je kunt ook Geelwang amazones *Amazona autumnalis*, Muller amazones *Amazona farinosa*, Barraband papegaaien *Pionopsitta barrabandi*, Maximiliaan pionus *Pionus maximiliani* en Grijskop conures *Aratinga weddellii*. Het natuurschoon en plantenleven was heel indrukwekkend in het overstromde bos. Op de kanotrips leek het of je je in een sprookje bevond zodra je het bos uit was en in meer met grote Victoria regia bladeren en bloemen. Er groeiden waterhyacinten *Eichhornia crassipes* aan het andere eind van het meer. In deels open meer kon ik de Anioema (soort koet vert.) *Anhima cornuta* horen en plotseling vloog hij uit het watergras. Op een dikke tak boven in het regenwoud zaten drie Muskuseenden *Cairina moschata* wandelend over het hout – een plaatje dat men zelden ziet. Toen ze ons naar hen zag kijken vlogen ze het overstromde bos in.

Drie Braziliaanse diertuinen

Ik bezocht drie diertuinen in Brazilië, Rio de Janeiro, Brasilia en Sao Paulo. Ik vond de manier waarop ze de dieren showden mooi. Ze hadden allemaal heel goede papegaaientuinen. In de diertuin van Rio kun je Goudparkieten *Aratinga guarouba*, Bruinvoorhoofd Kraagparkieten *Deropitryus accipitrinus fuscifrons*, Roodkruin amazone *Amazona rhodocorytha* en de Roodstuit amazone *Amazona brasiliensis*. Er was een grote vlucht gebouwd voor de ara's. In de diertuin van Brasilia stond ik verbaasd dat de Hyacint ara's in grote beplante vluchten vlogen met groen gras. Soms liepen de vogels in het gras en schenen hun veren in de tropische zon. Alle voliëres waren ruim en de vogels in goede conditie.

De diertuin van Sao Paulo is de grootste in Zuid-Amerika. Het deel dat open is voor publiek laat papegaaien uit alle continenten zien. De voliëre voor ara's was heel bijzonder. De achterwand was gemaakt van steen waar de ara's inkloppen of zaten. De voliëre is in de vorm van een hoefijzer wat het interessanter maakt voor de vogels. Miss Fernanda Junqueira Vaz zorgt voor de niet

voor publiek toegankelijke papegaaientuinen en brengt papegaaientuinen met de hand groot. Ik was erg onder de indruk van de goede zorgen en voliëres. Deze diertuinen, voor al Sao Paulo, vangt papegaaientuinen op die slecht verzorgd zijn. Toen ik daar was, zorgde Fernanda voor een Hyacint ara die niet tot volle ontwikkeling was gekomen vanwege slechte voeding. Veel papegaaientuinen vinden een goed tehuis in deze diertuin zelfs de groep Lear's ara's *Anodorhynchus leari*, in beslag genomen vogels.

Hoe kom je daar?

Ik boekte een reis via Duma-Reizen, Duitsland, maar het Hyacint kamp kan rechtstreeks geboekt worden via BioBrasil te. +55 713747601, fax +55 71 3741354, e-mail: biobras@provider.com.br. De Mamiraua lodge kan je bereiken op tel/fax +55 92 3434160, e-mail: fernanda@pop-tefe.rnp.br. Ik vloog van Zurich naar Frankfort, dan met Varig naar Rio de Janeiro. Van Rio vloog ik naar Brasilia en van Brasilia naar Barreiras waar ik naar het kamp werd gereden (meer dan zeven uur per auto over deels slechte wegen). Je moet het kamp buiten het broedseizoen bezoeken van eind maart tot Juni, zodat je de vogels in troepen noten kunt zien eten. Na het Hyacint kamp ging ik terug naar Barreiras. Van daar vloog ik naar Manaus en van Manaus naar Tefe via Tabatinga. Van Tefe bracht een boot me naar het Mamiraua reservaat. De beste tijd voor Mamiraua om vogels te zien, is als het waterniveau hoog is. Daarna vloog ik van Tefe naar Manaus daarna naar Sao Paulo. Zorg ervoor dat je de dieren- en botanische tuinen van Rio, Brasilia en Sao Paulo kunt bezoeken. Voor plaatsen als Manaus en Tefe moet je malariamedicamenten bij je hebben. In het Hyacint kamp zijn niet veel muggen, maar je moet oppassen voor de knokkelkoorts, draag daarom nooit korte kleding in de tropen. Beide plaatsen die ik heb beschreven zijn beschermd gebieden waar de lokale bevolking veel bij betrokken is. Naar mijn mening is dit de enige manier om de natuur te behouden.

WPT onthult het Action Grant Program waarbij vier papegaaienbeschermingsprojecten worden gesteund. (pag. 14)

We zijn blij dat we kunnen aankondigen dat we kortgeleden de eerste ronde van ons Action Grant Program hebben afgerond. Je zult je herinneren uit een eerdere PS (Vol 12, no.2 May 2000), dat dit programma er één is die zich richt op projecten voor wereldwijde bescherming van bedreigde papegaaien – d.w.z. projecten die zijn beschreven in het Parrot Action Plan. We ontvingen veel gekwalificeerde voorstellen, ons wetenschappelijk comité onderwierp ze aan een zorgvuldig onderzoek, en we selecteerden de vier sterkste voorstellen voor volledige ondersteuning van ca. \$ 5000 elk. We zijn tot op heden blij met de resultaten van dit programma en hopen dat we het proces kunnen bespoedigen en het aantal gesteunde projecten in de toekomst kunnen uitbreiden. Ons wetenschappelijk comité is enorm behulpzaam geweest met hun assistentie in een zorgvuldig overzicht van alle voorstellen, een speciale dankzegging daarom aan Andrew Greenwood, Tony Juniper, Roger Wilkinson, Charles Munn en Jamie Gilardi. Hier zijn een paar details over de geselecteerde projecten:

Bescherming van de Smaragd lori *Vini ultramarina*

Marqueses Islands, Frans Polynesië, Philippe Raust Ph.D., Societe d'Ornithologie de Polynesië 'MANU', Mark Ziembicki, Dept. Of Environmental Biology, Universiteit van Adelaide, Zuid Australië

Project beknopt

Alle drie de lorisorten van de Vini genus die leven op de eilanden van Frans Polynesië worden met uitsterven bedreigd, en omdat ze allemaal op kleine eilandjes leven, is nergens de populatie groot. Terwijl de lori's in staat lijken te zijn habitatverandering te tolereren, lijkt nestroof door ratten (vooral *Rattus rattus*) de grootste bedreiging, die de populaties op veel eilanden heeft gedecimeerd. Dit project zal zich richten op Vini Ultramarina op de Marqueses Islands, de meest bedreigde soort en gekenmerkt door IUCN als bedreigd en op CITES Appendix I. Terwijl men dacht dat ze op twee eilanden waren uitgestorven in hun voormalige gebied zijn er pas geleden op

allebei de eilanden geïsoleerde vogels herontdekt, echter, slechts één relatief gezonde populatie (ca. 1000 stuks) bevindt zich op Ua Huka, een eiland waarvan werd gedacht dat het vrij van ratten was.

De eerste fase in deze studie zal zijn de aanwezigheid, verspreiding en hoeveelheid van ratten vast te stellen op elk van de Marqueses Islands binnen het gebied van de lori's. De huidige populatiestatus en -verspreiding van Vini ultramarina zal worden vastgesteld door het leiden van systematische inspectie op alle relevante eilanden. Gebruik van habitat en de locatie van de nestplaatsen zal worden onderzocht d.m.v. deze inspecties en aanvullend onderzoek. Nestplaatsen zullen worden geïdentificeerd, in kaart gebracht en gecontroleerd om nestsucces te schatten. Er zal lokaas voor de ratten rond de actieve broedbomen worden aangebracht en in gebieden waar vooral veel ratten voorkomen. Plaatsen van wachten en snoeien van takken van actieve nestbomen zal voorkomen dat ratten naar de nesten klimmen. De ze methoden zijn met succes toegepast voor het herstel van andere soorten in het gebied (b.v. de kritisch bedreigde Tahiti vliegenvanger). Gezien de ratvrije status van Ua Huka zal de hoogste prioriteit gegeven worden aan rattenas rond de havenlosplaats. Deze beperkingsmaatregelen zou het aantal lori's moeten helpen te vermeerderen en ook ten gunste zijn van andere kritisch bedreigde soorten op de eilanden (b.v. *Pomarea whitneyi* op Fatu Iva). Het succes van deze maatregelen zal worden vastgesteld door onderzoek na het broedseizoen en controle van nestsucces. Deze rechtstreekse beschermingspogingen zullen worden afgerond door een programma op grotere schaal dat zal bestaan uit een uitroeiingsprogramma op Fatu Iva waar *R. rattus* pas kortgeleden is geïntroduceerd. Daarnaast zal een educatieprogramma worden opgezet, om bewustzijn bij de lokale bevolking op te wekken voor het rattenprobleem m.b.t. de gezondheid-, landbouw- en milieuproblemen veroorzaakt door ratten. Zou dit programma succesvol zijn, dan kan het uitgebreid worden naar ander

eilanden waar de schaarse populatie van de Vini nog bestaat, vooral de bedreigde Vini kühlii op Rimatara.

Herstelprogramma voor de Oranjebuik parkiet *Neophema chrysogaster*

Winter controlecoördinatie en voedsel supplement experimenten in Zuid-Australië, Mark Holdsworth, Natur Conservation, Dep. Of Primary Industrie, Water and Environment, Hobart, Tasmania.

Project in het kort

Met een wilde populatie van minder dan 200 stuks Oranjebuik parkieten (OBP) is het de meest bedreigde parkietensoort van Australië. Sinds 1984 zijn de beschermingspogingen voor het zeker stellen van het overleven van deze soort geleid door drie, 5-jaren herstelplannen en gecontroleerd door een Recovery Team. De OBP is één van de enige twee veelbelovende migratie parkieten, die geheel binnen het Southwest Wilderness World Heritage Area van Tasmanie broeden en overwinteren in kustgebieden van Victoria en Zuid-Australië. Deze gecompliceerde levenscirkel heeft een brede benadering van beschermingspogingen noodzakelijk gemaakt. Dit project stelt zich ten doel om de activiteiten uit te breiden van de South Australian Working Group binnen het Mountain Gambier gebied waar zich belangrijke OBP winterhabitats bevinden. Het project zal de uitgebreide wintercontroles versterken (mei, juli en september) die door het team van toegewijde vrijwilligers worden gedaan en de regelmatige tellingen van OBP's op Piccannie Ponds, een belangrijke rustplaats binnen de regio. Men denkt dat het decimeren van de oorspronkelijke vegetatie binnen Zuid-Australië, sinds Europese bewoning, het Habitat van de OBP heeft teruggebracht tot heel kleine gebieden en de beschikbare voedselbronnen zijn onvoldoende om de vogels voor langere tijd in één gebied te houden. Dit legt bijna zeker mogelijkheden open voor toenemende druk op vijanden en afname van levensomstandigheden (met als resultaat hogere sterftecijfers). Piccannie Ponds wordt erkend als belangrijke plaats om mee te experimenteren met

voedsel supplementen als middel om de OBP's aan te moedigen langer te blijven in de winterperiode. Een extra ambtenaar zal worden te werk gesteld om de vrijwillige waarnemers te coördineren binnen het gebied en een experimentele voedseltafel en voedsel supplementen op (een) geschikte plaats(en) te installeren in de nabijheid van Picannie Ponds. Het project zal resulteren in een grotere kennis van de aankomst van OBP's in Zuid-Australië, de duur van hun verblijf, troepenaantallen en toegenomen controle mogelijkheden door gekleurde ringen.

Voorgestelde acties:

- 1 Stel een extra ambtenaar aan voor 8 weken
- 2 Uitbreiding van het netwerk van controlevrijwilligers
- 3 Een gecoördineerd over de habitat verspreid onderzoek met resultaten naar het Recovery Team
- 4 Controle en rapportering van observaties in Picannie Ponds
- 5 Maken van een voedseltafel in Picannie Ponds
- 6 Ontwikkeling van aanvullend voedsel en bestuderen van het gebruik door OBP's tijdens de winter migratie.

Ecologie en bescherming van de Soldaten ara *Ara militaris*

De kust van Jalisco, Mexico, Katherine Renton Ph.D., Instituto de Biología, Universidad Nacional Autónoma de Mexico.

Project in het kort

Er is weinig bekend over de ecologie van de Soldatenara en de soort komt nu in onderbroken, lokale populaties voor over het verspreidingsgebied. Internationaal staat de Soldatenara op de lijst van CITES Appendix I en met het kenmerk van IUCN als kwetsbaar in het Parrot Action Plan. In Mexico staat de Soldatenara te boek als bedreigt in de Wildlife Protection Act en is aangemerkt voorrang te hebben bij beschermingssoorten in het nationale

Parrot Conservation Plan. Zowel het IUCN Parrot Action Plan als het Mexican Parrot Conservation Plan belichten de noodzaak voor ecologische informatie over de status en de behoeften van de overgebleven populaties in het wild. Van de populaties van de Soldatenara in Jalisco zijn één van de weinigen waarvan gemeld is dat ze nestelen in drie grotten, waardoor ze zeer kwetsbaar zijn voor nestroof. Tropisch droog bos langs de kust van de Stille Oceaan is eveneens één van de meest bedreigde bostypen in Mexico. Het project stelt zich ten doel om informatie te verkrijgen over de verspreiding en grootte van de Soldatenara's langs de kust van Jalisco om zodoende de belangrijke plaatsen voor bescherming te ontdekken. Bovendien zal de reproductieve ecologie en productiviteit van de Soldatenara's worden uitgezocht d.m.v. neststudies en hun behoeften worden geëvalueerd d.m.v. observaties naar dieet en gebruik van habitat. In samenwerking met het veldonderzoek stelt het project voor milieueducatie toe te passen en uitgebreide activiteiten met lokale scholen en gemeenschappen in te stellen, die de bescherming van de Soldatenara belicht en andere bedreigde papegaaien in het gebied en het promoten van het potentieel voor ecotoerisme voor de soorten. Informatie die verkregen wordt door de studie zal worden aangewend voor beschermingsacties als onderdeel van het Mexican Government's Recovery Plan for Priority Species.

Beschermingsplan voor de Diksnavelpapegaai *Rhynchopsitta pachyhynchua*

Claudia Macias, Ernesto Enkerlin-Hoeflich Ph.D., ITESM, Centro de Calidad Ambiental, Monterrey, Mexico.

Project in het kort

Populaties van de Diksnavelpapegaai (DSP) zijn opmerkelijk teruggelopen in Mexico, hoofdzakelijk te wijten aan op

grote schaal vellen van pijnbossen van het Sierra Madre Occidental. De soort heeft onder grote druk van vangst voor de dierenhandel en de avicultuur gelegen. DSP beperkt zich niet tot het ongerepte bos en kan voorkomen in selectief gekapte gebieden waar geschikte dode bomen staan voor nestgelegenheid en stropen niet voorkomt. Terwijl de papegaaien nog steeds in gepaste aantallen in de best bewaarde bosgebieden bestaan, zullen al deze gebieden zeker in de nabije toekomst worden gezuiverd van hun grote bomen tenzij beschermingspogingen doorgaan en bewezen hebben succesvol te zijn. We stellen voor de studie naar de broedbiologie en habitateisen voor de soort d.m.v. controle op nestpogingen en nestsuccessen in bekende gebieden voort te zetten en documenteren van oorzaken van afsterven van kuikens, dieetsamenstellingen, verplaatsingen en trouw aan hun woonplaats van de drie broedende paren die we hebben gelokaliseerd in de afgelopen jaar binnen het huidige broedgebied (gebruik van radiotelemetrie), zowel als het onderzoeken van wilde vogels op ziekten. Deze maatstaven stelt ons in staat populatietrends uit te vinden, het evalueren van mogelijke strategieën voor het terugdringen van sterftcijfer van de kuikens, identificeren van belangrijke gebieden voor bescherming, zowel als het evalueren van mogelijke pogingen in de toekomst voor herintroductie van de soort naar Arizona, USA. Als onderdeel van ons beschermingsprogramma op lange termijn voor de soort, hebben we de bescherming van het meest belangrijke broedgebied door het Tutuaca Forest Reserve voltooid en op dezelfde manier zullen we onderhandelen over de aankoop van andere gebieden, zowel als het samenwerken met de lokale gemeenschappen om verantwoord beheer m.b.t. bescherming en het ecosysteem.

Huidige status van de Puertoricaanse amazone (pag.15)

door Liz Hoffmaster

De Puertoricaanse amazone *Amazona vittata* is de enige endemische papegaaai op het eiland Puerto Rico en eveneens één van de meest bedreigde papegaaiesoort ter wereld. De resterende wilde populatie bestaat slechts uit zo'n 40-50 stuks. Deze papegaaien hebben geluk, echter in vergelijking met de meeste bedreigde papegaaien, omdat sinds 60er jaren een intensieve bescherming gaande is. Nadat onderzoeken een gigantische teruggang in aantallen lieten zien, vanwege meestal verlies van habitat, werd een beheer voor de wilde populatie opgezet en een in situ gevangenschapsprogramma om zodoende een reserve noodpopulatie te verschaffen, zowel als een bron van papegaaien voor herintroductie in het wild.

van legsels van wilde paren om de productie te verhogen en radiotelemetrie van wilde kuikens en vrijgelaten, in gevangenschap gekweekte vogels. Populatiebeheer in gevangenschap omvat eveneens veel werk. Jonge vogels die niet ingedeeld zijn om vrijgelaten te worden in het wild, brengen hun eerste 4-5 jaar door in een grote vlucht met andere vogels om verparing te laten plaatsvinden. Als er een paar is gevormd, worden ze in een eigen broedkooi gezet. Omdat veel Puertoricaanse papegaaien ongeschikte ouders zijn (vanwege gedrag zoals gooien met eieren of doden van kuikens), bevatten beide volières tevens paren Hispaniola amazones *Amazona ventralis*, een nauw verwante soort van het eiland Hispaniola, om ze als pleegouders te gebruiken. Ze helpen ieder jaar bij het uitbroeden van de eieren en/of grootbrengen van Puertoricaanse kuikens. Veel eieren worden ook kunstmatig uitgebroed in een Grumbachmachine die opgehangen in een nest. Dubbele legsel wordt meestal gebruikt in de volières als een effectieve manier om de productie te maximaliseren, het tweede legsel wordt door de ouders grootgebracht indien mogelijk.

Tegenwoordig vinden deze pogingen voortgang met een samenwerkingsproject waarbij het Department of Natural and Environmental Resources (DNER), de US Fish and Wildlife Service (USFWS) en de US Forest Service (USFS) zijn betrokken. Het Puertoricaanse DNER beheert één volière voor kweek in gevangenschap in het Rio Abajo bos van het noordwesten van Puerto Rico. De volière huisvest doorlopend bijna 80 Puertoricaanse papegaaien en heeft een staf van 5 fulltime medewerkers. De USFWS beheert een andere volière in het Caribbean National Forest waar de wilde papegaaien vandaan komen. Ze zijn eveneens verantwoordelijk voor de controle op en manipuleren van wilde nesten tijdens het broedseizoen en Handopfok wordt te allen tijde vermeden, omdat handopfok niet geschikt zijn om vrij te laten en statistisch ook geen geschikte ouders worden. Een standaard jaar produceert 20-25 kuikens tussen beide volières. In 2002 hebben de volières een totaal van 34 broedparen opgezet. Het broedseizoen duurt meestal van december tot juli. Het uiteindelijke doel van het project is de wilde populatie te doen toenemen door reproductiesucces in het wild en het vrijlaten van in gevangenschap geboren vogels. Er hebben al twee succesvolle vrijlatingen in het Caribbean National Forest plaatsgevonden, één in juni 2000 en een andere in mei 2001. De vrijlatingen zijn geleidelijk, wat betekent dat de papegaaien de tijd wordt gegeven, vertrouwd te raken met de omgeving in een kooi in het vrijlatinggebied houdt in dat één deel van de kooi wordt verwijderd, zodat de vogels de kooi kunnen verlaten zoals ze zelf willen en er wordt nog steeds gevoerd totdat de papegaaien niet langer dagelijks de kooi bezoeken. Vogels worden voor vrijlating geselecteerd, allereerst aan de hand van genetica (de meeste genetisch belangrijke papegaaien worden in broedvolières gehouden), dan op leeftijd (alleen vogels

populatieonderzoeken het hele jaar door. Hun volière bevat bijna 60 Puertoricaanse papegaaien en de mankracht voor de volière en in het veld bedraagt 11. De USFS is verantwoordelijk voor de overgebleven wilde habitat, repareren van observatieplatforms en kunstmatige nesten en verwijderen van vijanden. Beheer van de wilde populatie gaat vergezeld van het voorzien van kunstmatige nesten van PVC pijpen, die zorgen voor gemakkelijk schoonhouden en toegang tot de kuikens voor analyses, en dagelijkse controle van de nesten vanwege tekenen van vijanden (waaronder ratten, vossen, boa's en bijen), periodiek wegen van de kuikens, ringen en aanbrengen van radiotransmitters op kuikens, het verdubbelen tussen de 1-4 jaar oud worden vrijgelaten), dan op gedrag en lichamelijk onderzoek. Elke papegaaai wordt verschillende keren geëvalueerd, voordat ze worden vrijgelaten en gekozen om te worden vrijgelaten aan de hand van hun vaardigheden zoals vliegen, zitten, eten van wilde vruchten etc. Alle vrijgelaten vogels worden gevolgd met radiotransmitters om verplaatsingen en sterfte te onderkennen. Er werden tien papegaaien in 2000 vrijgelaten en 16 in 2001. Overleving is moeilijk te volgen, maar wordt geschat op rond de 50%. De vrijgelaten papegaaien zijn geïntegreerd met de wilde papegaaien, alweer een positief teken. Er zijn plannen voor weer een vrijlating in 2002 in het Caribbean National Forest. Toekomstplannen omvatten het creëren van een nieuwe wilde populatie in het Rio Abajo State Forest, wat de vrijlating zal inhouden van een grote groep papegaaien, 30-40, in plaats van kleinere groepen, in het Caribbean National Forest. Omdat er geen bestaande wilde populatie is, zal een groter aantal vrijgelaten vogels een grotere overlevingskans hebben en de mogelijkheid zich in het bos als nieuwe populatie te vermenigvuldigen.

Vertalingen Ria Vonk